P MAGASINET

MEDLEMSTIDNING FÖR PAPPERS AVD 68 NR. 5 2012

Vykortet Filippinerna

Krönika

Idag saknar vi en industri och arbetsmarknadspolitik

Bildreportage Holmen skog

ORDFÖRANDE HAR ORDET ALEKSANDAR SRNDOVIC

Hallsta 2014

Det var en solig sommardag 1989. Det var då jag första gången såg det mäktiga brukets byggnader. Vi är femtonhundra som jobbar här - sa dåvarande personalchef Erik Berg när jag träffade honom första gången. Stort - tänkte jag! Har aldrig varit med på en så stor arbetsplats tidigare. Vet du, sa Erik stolt vidare, ett dygns produktion av pappret räcker till att man skulle kunna täcka vägen mellan Hallstavik och Barcelona! Fascinerande, sa jag med en stor dos skepsis. Åren har gått och jag förstod Eriks ord mer och mer! En av de största av Europas pappersfabriker blev något att vara stolt över. Men det som imponerade mest av allt var relationerna mellan brukets anställda och den språkfriheten som jag mötte då. Att be platschefen Lars-Erik Roos att stanna en stund när han gick förbi maskinen, för att diskutera något med honom som fanns på hjärtat var en vanlig situation. Att ifrågasätta arbetsledarens beslut och våga diskutera den med honom utan att riskera varningar var fullt normalt. Stressen var sällsynt på bruket och ingen behövde springa som en skållad råtta. Många afterwork med kompisar på Guldklövern efter eftermidagsskiften bekräftade att teamandan var enorm. Man hjälpte varandra både på jobbet och privat. Man delade inte folk mellan gamla och unga, kompetenta och okompetenta. Alla var viktiga! Relationen mellan företaget och facket var på den nivån att man knappast behövde underteckna överenskommelsen! Det räckte med ett ärligt handslag!

Idag är jag oerhörd glad att jag fick vara med och upplevde storhetstiden på nära håll. Den tiden kommer aldrig tillbaka. Vi kommer aldrig vara femtonhundra på bruket! Nedtrappningen började 2005 när man gjorde den första stora minskningen av personal. Per Bjurbom fick genomföra ett på den tiden väldigt tufft beslut att minska med 100 fasta jobb. Men som tur behövde ingen få uppsägningspapper i hand. Allt kunde lösas med naturliga avgångar. Per var en visionär! Han ville bygga en ny PM och beredda plats för ytterligare två på 100 års sikt. Tyvärr fick han inte genom sin vision och lämnade bruket så småningom. Hans plats fick Hannele Arvonen – den första kvinnliga platschefen. Hennes uppdrag var ett av de tuffaste i brukets historia hittills. Alla kommer ihåg 2008 och chockbeskedet att bruket måste minska 300 jobb. Det blev 400 innan en sliten och trött platschef avslutade sitt uppdrag i Hallsta. Processen att rationalisera bort så många jobb lämnade ett djupt spår i alla oss. Anställningstryggheten som var en av brukets största signum försvann i intet. Stress och rädsla tog stor plats i vardagen och golvet tystnade! De riktade avgångsvederlag föddes i HNS2. Att få veta att man efter 30 år på bruket inte platsade i gänget längre är botten i den moraliska ryggraden. Orättvisan skrek och jublade av glädjen medan medmänskligheten försvann.

Vi borde bemötas med respekt och dignitet !

Att HNS 1 och 2 inte blev för stort trauma för bruket och bygden kan vi tacka Hannele för som såg till att man säkrade pengar för avtalspensioner och frivilliga avgångsvederlag. All heder till henne för det!

Anno Domini 2012 - Andra oktober! Elände tar aldrig slut! Orkar vi med en process till? Även den här gången en ny platschef. Vad är hans signum? Hur han kommer att skriva in sig i brukets historia återstår att se! Jag hoppas på en mer human behandling av de som dagligen bygger en del av sitt liv inom brukets väggar! Vi är inte skållade råttor, vi är människor av kött och blod som borde bemötas med respekt och dignitet!

Många av Pappersmedlemmar ställer sig frågan om den senaste optimeringen är riktig och rätt. Svaret kan inte bli annat än både ja och nej! ”Diffust svar, Aleksandar” kan ni tycka! Jag ska försöka förklara vad jag menar.

Om man frågar Pappers är svaret ”Nej”! Vi svarar nej utifrån vårt medlemsperspektiv att aktieägarna borde nöja sig med ett positivt resultat och samtidigt ta det sociala ansvaret och inte tar bort arbetstillfällen som är så viktiga i Hallstavik. Holmen har byggt upp Hallstavik och borde känna mer ansvar för orten.

Om man ställer samma fråga till kapitalägaren kommer de att svara ”Ja” för att de vill att kapitalets barometer som också heter kassaflöde stärks ännu mer genom att fasta kostnader (bl a våra löner) sänks. Kapitalförvaltningen sätter aldrig ett tak på kassaflöde men gärna ett golv.

Hur ser kompromissen mellan ja och nej ut? Inte enkelt men möjligt! Kapitalförvaltaren borde använda en del av den planerade ökningen av kassaflödet till lindring av den smärta som neddragningsprocessen bär med sig!

Vi behöver börja med erbjudande av företagspensioner och frivilliga avgångsvederlag! Vi måste minimera antalet av anställda som kommer skickas hem mot sin vilja. Vi har facit! Vi behöver bara titta bakåt och analysera HNS1.

Julen närmar sig med stora steg! Det skulle vara en fantastisk julklapp om ledningen säkrar medel som lindrar dramatiken. Jag önskar oss också en aktivare kommunledning med positivt känsla för Hallstavik. De har precis gått ut och informerat om ett budgetöverskott på 100 miljoner. En del av dessa pengarna vill vi gärna se investerade i jobbskapande åtgärder här i Hallsta.

Jag önskar Er alla en God Jul och ett Gott Nytt År!

Vad är kassaflöde?

Med kassaflöde menar man hur mycket pengar det flödar in och flödar ut i företaget under en tidsperiod. Har företaget starkt positivt kassaflöde ger det stora möjligheter till investeringar och utveckling. Har företetaget negativt kassaflöde under en tidsperiod naggar detta i både resultat och besparingar.

FRÅN FÖRBUNDSMÖTET

Pappers avdelningsordföranden träffades på Aronsborg den 21 november för att spika avtalskraven för 2013. Här presenteras några av dem:

- Generellt lönepåslag med minst 353 kr
- Lokalpott 353 kr
- Om vi inte är överens med arbetsgivaren om lokala potten höjs månadslöner generellt med 635 kr och man inleder ett nytt samtal om resterande 71 kr.
- Om vi inte enas om fördelningen av 71 kr kommer hela utrymmet om 706 kr fördelas lika till alla.
- I lokalavtalen inskrivna särskilda tillägg för vissa arbeten eller tjänster höjs fr o m den 1 april 2013 med 2,8 %
- Beredskapstjänst höjs fr o m 1 april 2013 med 2,8 %
- En ytterligare ATK dag införs, motsvarande 9 timmar per år för en heltidsarbetande dagtidsarbetare. För skiftarbetare och deltidsarbetare sker förkortningen i proportion därtill.
- När uttag av ATK inte sker under året förs värdet av dessa dagar inklusive ett tillägg om 20 % till individens pensionskonto för livstidspension.

Mer krav presenteras på kommande avdelningsmöten.

Författaren Sören Bondeson fick årets Pappers kulturspris

FRÅN KAJKANTEN

Det blåser kallt över kajen

Varsel och entreprenad i en dålig repris

Den 2 oktober kom ett nytt dråpslag. PM 3-linjen skall läggas ner och 260 personer över hela bruket ska varslas. På kajen är det meningen att vi ska ner till 22 kollektivare i första läget för att på sikt kanske bli 16. Rullarlaget ska gå ner från 2 till 1 man per skift. Det är dags att byta ut innehållet i varuautomaten till alvedon, losec och desolid. Till råga på allt elände dammar fabriksledningen återigen av outsourcingspöket. Det är andra gången sedan överenskommelsen om det nya hamnavtalet tecknades som företaget bryter mot syftet med avtalet. Som en konsekvens av detta sade avd 68 upp överenskommelsen den 16 november, uppsägningstiden löper på 6 månader. Vår nye produktionschef Pierre Aggarwal informerade i matrummet den 17 oktober bl a att Logent åter var på plats för att se hur verksamheten skulle kunna effektiviseras och att man nu skulle ”köra med öppna kort”. Logents rapport var klar och delades ut den 14 november. Den och bolagets förslag ska nu analyseras och med tiden ska även risk- och konsekvensanalyser göras.

58-års magasin är ett bestående problem. I september blåste ställningen omkull och fick byggas upp igen under två dagar. Till följd av magasinsraset har man nu nya rutiner vid utställning av papper – större avstånd till pelare och tak. Dessutom är det nu bestämt att bälte ska användas i truckarna utom i enkeltagarna vid bil- och järnvägslastningen. Vad som ska komma istället för det raserade magasinet är ännu inte klart. Senaste beskedet är ett magasin med en pelarrad i mitten och att väggen till annexet tas bort. Den linjeförhandling som inleddes om ändrade arbetstider för bilutlastningen är för tillfället lagd på is. Hela logistiken är åter föremål för omprövning. Ska det bli två båtar nästa år? Ska järnvägen upphöra? Hur mycket bilar blir det? Osv.

Trots alla tråkiga besked försöker vi upprätthålla den vanliga verksamheten också. Under vecka 40 hölls gruppmöten där man bl a gick igenom innehållet i

Kajen förbereder sig inför tuffa förhandlingar

Ulf Berglund i sin favorit position

hamnavtalet (det nu uppsagda). Per Johansson medverkade och berättade om hur man skriver PIA-rapporter och Lemdahl gick igenom tjänstemännens befattningsbeskrivningar.

Rullarlaget träffades i slutet av september och diskuterade sin situation. Kommunikationen med cheferna ansågs dålig och dessutom efterlyste man hjälp med returhissen. I likhet med kajen ska rullarlaget få en psykosocialskyddsrond via företagshälsovården. Det sägs att vi ska få några nya truckar under 2013. Tre dubbeltagare (varav två till rullarlaget) och två enkeltagare. En bra början och inte en dag för sent men vi ser gärna att fler maskiner byts ut inom en nära framtid. Helst några med fungerande radio i.

Det har även skett personalförändringar på kajen. Hamnkaptenen Ulf Berglund mönstrade av den 5 oktober och sågs omedelbart därefter ta sig ombord, gömd i sin egen bil, på en båt med destination söderöver. Ryktet säger att han setts på den spanska solkusten, liggandes vid hål 8, med järnfemman som huvudkudde och en paraplydrink i vardera handen. Ny logistiksamordnare blev Stefan Sjölund – en direktrekrytering från Hamnklubben. Hans ansvarsområden blir i första hand bil- och järnvägslastningen. Kanske får han det prestigefulla uppdraget att inviga en ny chaufförstoa senare i höst.

På tal om arbetsmiljö så kan kajens egen Hoffa, Roger B, nu utöka sitt fackliga CV med det sista uppdraget han hittills inte haft – han har nämligen krönts till skyddsombud. Dock är han oskyldig till beslaget av fönsterputsen på loket. Till det krävdes det hjälp från högre makter.

Kajens nyvalde till höger

Jaana med Nick Lowles

Jag och Ulrika blev inbjudna till en andra Expo-träff med andra fack i Sverige. De hade bjudit in Hope not hate från England. De jobbar med att sprida information om partier som är främlingsfientliga. Ett sådant är BNP (British National Party), som beskrevs på träffen.

Nick Lowles, från Hope not hate, som inledde, beskrev organisationen överskådligt och det samarbete de bl.a. haft med en chokladfabrik i England. Ägarna till denna, själva invandrade, stödjer HNH ekonomiskt och lät dem även komma in och under arbetstid informera de anställda om vad BNP egentligen står för. Med dessa kunskaper kunde de anställda nu reflektera över det budskap som BNP framför, många gånger i förtäckta ordalag

Hope not hate arbetade med människor i de områden där BNP verkade för att stället skulle bli invandrarfritt.

HNH:s metod var att stå på torg, dela ut flygblad, man använde också en röd dubbeldäckare för att åka runt om och sprida information. När BNP gick ut med propaganda så var man snabb med att visa brister i deras argument. Man fick ett samarbete med tidningen Daily News och kunde på det sätt nå ut till alla läsare. Man tog hjälp av en del kändisar t.ex. komikern Eddy Izzard.

Hope not hates största framgång kom när BNP försökte ta över stadsdelen Barking/Dagenham i 2010 års val. Man gick ut till allmänheten och skickade ut blad till olika delar av staden. Man visade att kommer BNP in så försämras allt för alla inte bara för invandrarna. Kvinnor i 40-50 årsåldern värvades hårt och det lönade sig . Man bad alla att rösta på de olika partierna - men inte på BNP! Man lobbar för att allmänheten skall vakna och ta ansvar.

BNP förlorade med 51-0, och fick inte en enda plats i lokala kommunfullmäktige.

Den andra personen från Hope not hate, som lever med skyddad identitet, talade om samarbetet med de olika fackföreningarna, och om hur viktigt det är att samtala och sprida kunskap ända ner till gräsrötterna!

Jaana Kuusisto

Fakta om EXPO

Stiftelsen Expo är en svensk stiftelse som ägnar sig åt att informera om främlingsfientlighet och rasism. Stiftelsen ger ut en tidning, Tidskriften Expo och driver ett arkiv, Expo Arkiv, som innehåller uppgifter om den svenska extremhögern. Arkivet är öppet för forskare och journalister och en del av det är publicerat på Expos hemsida.

Stiftelsens stadgar föreskriver att ”Stiftelsens ändamål är att upplysa allmänheten om rasism och främlingsfientlighet genom tidningsproduktion och tidningsutgivning.” På sin webbplats förklarar man sig utförligare som ”en privat forskningsstiftelse som grundades 1995 i syfte att studera och kartlägga antidemokratiska, högerextrema och rasistiska tendenser i samhället. Verksamheten bedrivs på ideell grund. Stiftelsens plattform värnar demokrati och yttrandefrihet mot rasistiska, högerextrema, antisemitiska och totalitära tendenser i samhället.” Stiftelsens ordförande är Charles Westin.

RIKSDAGSMAN PETER PERSSON

En stark fackförening är grunden för framgång

Det fanns en gång en tid där arbetare var förbrukningsvara och utnyttjandet var brutalt.

Ur de upplevelser som fanns vid industrialismens och kapitalismens genombrott skapades nödvändigheten av fackföreningar. Under hårt motstånd togs striden om rätten att få bilda fackföreningar och rätten att få förhandla om villkoren. Så började arbetet för ett annat Sverige, där alla skulle erkännas som fullvärdiga medborgare. Ty de som bildade fackföreningar insåg att det inte räckte med arbetsplatsen, också samhället måste erövras.

Så bildade fackföreningar det Socialdemokratiska partiet 1889. Det är länge sedan men har haft en långtgående betydelse fram till våra dagar. Fackföreningsrörelsen har arbetat för bättre ekonomiska och sociala villkor på arbetsplatserna och det socialdemokratiska partiet har genom stegvisa reformer omdanat Sverige till ett friare och mer jämlikt samhälle.

Men historien tar aldrig slut, den pågår och maktförhållande förändras. Det var omläggning av den ekonomiska politiken på 1930 talet som gav en ny grund för arbetets villkor och arbetarrörelsens styrka. Full sysselsättning var ledordet för politiken under kommande årtionden. Målet om full sysselsättning kombinerades med utvecklad utbildningspolitik och omställningsgarantier såsom en generös arbetslöshetsförsäkring. Därför har Svensk arbetarrörelse kunnat bejaka rationaliseringar av produktionen. Vi har tagit ett gemensamt ansvar vid förändringar.

Nu har detta kontrakt brutits av den moderatledda regeringen. De administrerar en massarbetslöshet och har samtidigt trasat sönder såväl arbetslöshets- som sjukförsäkring.

Arbetslösa erbjuds inte längre utbildning och omställning utan förvaras passivt i FAS 3.

Detta är det stora systemskiftet som ger arbetsgivarna ett övertag. Full sysselsättning och goda omställningsmöjligheter är fackföreningsrörelsens bästa vän. Om detta står en av politikens huvudkonflikter i Sveriges Riksdag. Socialdemokraterna vill göra en rejäl jobbsatsning inte minst för ungdomar och samtidigt förstärka utbildningsmöjligheter.

Dessutom måste tryggheten stärkas genom förbättringar av arbetslöshets- och sjukförsäkring.

Den andra viktiga politiska frågan för Sveriges löntagare är privatiseringen och omdaningen av den offentliga eller gemensamma sektorn till en marknad där behovsstyrning och jämlikhet ersätts med plånbok. Många av de segrar som arbetarrörelsen tidigare vunnit hotas av den moderatledda regeringen och kapitalets allt större anspråk på makt.

Men tiden är inte slut. Den nya tiden börjar idag och det är människors samlade vilja i organisering och fackliga krav, samt deltagande i politik och allmänna val som avgör framtiden. Jag är stolt att sedan 1974 få vara medlem i Pappersindustriarbetareförbundets avdelning 21 och förbundets A-kassa. Sedan många år har jag sysslat med politik och nu är jag Pappers enda riksdagsledamot. Det vill jag inte vara. Jag hoppas att få sällskap av fler efter nästa val. Jag tackar för möjligheten att få skriva i avdelning 68as utmärkta Pappers-Magasinet och hoppas att avdelningens nuvarande svårigheter och utmaningar vänds till framgång. En stark fackförening och sammanhållning är grunden för framgång.

Peter Persson (S)

FRÅN KONTAKTOMBUDS RESAN

Vid två tillfällen under 2012, vår och höst, arrangerades studieresor för avdelningens skydds – och kontaktombud.

Tidigt om morgonen klev respektive gäng på buss 639 för färd till Stockholm. Detta skulle bli dagar fyllda med mängder av intressant information!

Förmiddagen tillbringades på LO där utredarna Kjell Rautio och René Andersson mött upp. De skulle prata om arbetsskadeförsäkringen specifikt och socialförsäkringarna i övrigt.

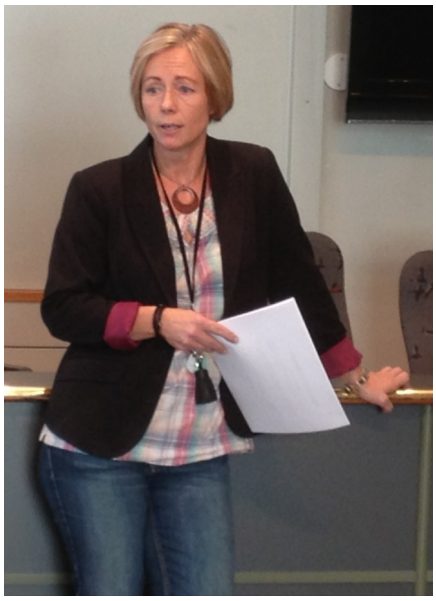

Renee Andersson (LO)

Kjell Rautio (LO)

Bengt Sjöholm (Pappers)

Efter lunch var det dags för nästa stopp: Pappers förbundskontor där Bengt Sjöholm och Mikael Sterbäck tog emot. De visade runt på förbundskontoret och berättade bl.a. om Pappers organisation. På eftermiddagen var det dags för besök på tidningen Dagens Arbete. Här träffade vi Chefredaktören Hans Larsson med reportern Göran Widerberg och redaktionen visade hur man jobbar med att ta fram tidningen.

Isak Krantz på DA visar en del av redigeringsarbetet. Intresserade betraktare är Antero, Lasse och Ulrika.

KRÖNIKA KARL-PETTER THORWALDSSON LO ORFÖRANDE

I juni i år blev jag vald till LOs ordförande. Det första vi slog fast tillsammans på LO-kongressen var att LO ska ta täten i att arbeta för full sysselsättning. Jag sa då att vi har massarbetslöshet i Sverige. Tyvärr ser det ännu värre ut idag.

Idag är närmare 8 procent i Sverige arbetslösa, det är nästan 400 000 personer. Här i Hallstavik har Holmen Paper sagt att en stängning av en pappersmaskin väntas leda till en minskning av personalstyrkan med 230 peoner.

Tillsammans måste vi gå ut och prata om hur arbetslösheten sprider sig och vilka villkor de arbetslösa har idag. Jag lovar att göra allt jag kan för att Sverige åter ska nå full sysselsättning.

Att Sverige har en konkurrenskraftig industri är avgörande för hela det svenska välfärdssamhället, men jag är orolig för den kortsiktighet som finns inom industrin idag. Och jag är också orolig för att vi i inte har varken en industripolitik eller arbetsmarknadspolitik som gör att Sverige kan klara att ställa om när vi går från ett jobb till ett annat.

Trots den allvarliga situationen saknar regeringen en nationell kraftsamling för att rusta de löntagare som nu förlorar jobbet. Det finns alternativ till denna passiva politik som borgarna för. Låt oss tillsammans driva på och tala om att en annan politik och ett annat samhälle är möjligt. LO börjar med fem åtgärder:

1. Återupprätta en Arbetsförmedling värd namnet. Det är tydligt att mer kompetenshöjande insatser behövs och arbetsförmedlingen ska också arbeta mer med arbetsgivarkontakter.

2. Bygg ut arbetsmarknadsutbildningen kraftigt. Antalet platser i arbetsmarknadsutbildning behöver utökas och LO föreslår en fördubbling jämfört idag. LO

anser också att Arbetsförmedlingen ska kunna bygga upp en egen infrastruktur för arbetsmarknadsutbildning för att effektivt anpassa utbildningar efter behov.

3. Säkerställ grundläggande utbildning för arbetslösa. LO anser att alla arbetslösa utan gymnasieutbildning ska få möjlighet att skaffa sig det utan att behöva lånefinansiera sin utbildning.

4. Skapa ökade möjligheter till arbetsplatsförlagt lärande. LO föreslår att en handledarpeng utgå till den arbetsgivare som tar emot deltagare i arbetspraktik med en särskild handledare utsedd på arbetsplatsen.

5. Utöka antalet subventionerade anställningar. LO föreslår att användningen av subventionerade anställningar ökar med att kraftigt höja taket för lönesubventionerna.

En aktiv arbetsmarknadspolitik kräver också en bättre arbetslöshetsförsäkring, det är grunden för en god omställningspolitik. Det krävs förändring för löntagarna i Sverige och för medlemmarna i Pappers avdelning 68.

Karl-Petter Thorwaldsson, LOs ordförande

Fakta om Karl-Petter

Karl-Petter ”Kålle” Thorwaldsson (stavat Torvaldsson i folkbokföringen), född 26 december 1964, är en svensk fackföreningsledare. Han är ordförande i svenska LO, samt före detta förbundsordförande i SSU och i ABF.

Thorwaldsson växte upp i Kosta i Kronobergs län som son till en glasblåsare. Han var SSU:s förbundsordförande 1990 –1995. Tillsammans med Tomas Eneroth fortsatte han under denna tid att sprida det av Enerot lanserade begreppet ”egenmakt”. Thorwaldsson sitter också i styrelsen för Förvaltningsstiftelsen för SVT, SR och UR.

Thorwaldsson utredde på regeringen Perssons uppdrag föräldraförsäkringen och lade därefter fram förslag kring kvoterad föräldraförsäkring. Efter att ha debatterats under Socialdemokraternas partikongress i Malmö 2005 har förslagen dock hamnat i skymundan.

Den 11 maj 2012 föreslogs han av LO:s valberedning till ny ordförande efter Wanja Lundby-Wedin och valdes av en enig LO-kongress till ordförande den 26 maj 2012.

KRISSTÖDSGRUPPEN

HOLMEN PAPER
Företagshälsovård

Nu står vi åter inför stora förändringar på arbetsplatsen och det är naturlig att bli berörd och att påverkas av det som händer nu under Hallsta 2014. Alla människor behöver någon form av stabilitet och kontinuitet i tillvaron. En omorganisation, att bli uppsagd, att få andra arbetsuppgifter eller arbetskamrater kan leda till att människor mår dåligt.

Vi kan reagera på olika sätt, somliga får svårt att sova, en del känner oro eller ångest, blir lättirriterade eller reagerar starkt på ”småsaker”. Vi har även olika lätt eller svårt att hantera det som händer beroende på vad vi har för tidigare erfarenheter.

Arbetsplatsträffarna är ett viktigt forum för att kunna få information och att diskutera tillsammans med den närmaste chefen och sina arbetskamrater. Många gånger klarar vi oss med hjälp utav arbetskamrater, vänner och familj. Andra gånger kan vi behöva annat stöd. Du bestämmer själv om och när du behöver samtala med någon. Du kan kontakta företagshälsovården, någon i krisstödsgruppen eller din vårdcentral.

Medlemmarna i krisstödsgruppen på Hallsta pappersbruk kan fungera som ett extra samtalsstöd. Att prata med någon kan vara ett bra sätt att bearbeta jobbiga tankar eller upplevelser. Allt som sägs i mötet med någon i krisstödsgruppen är självklart i förtroende, det som sägs stannar mellan oss.

Krisstödsgruppen hittar du på intranätet genom att välja 1. För anställda , 2. Företagshälsovården, 3. Krisstödsgruppen.

Johanna, Inger, Ulla och Conny
Företagshälsovården

BRANSCHANALYS

Så här inför avtalsrörelsen höjs tonläget och formuleringarna spetsas till. Jag har varit och är försiktig med att beskriva det ekonomiska läget som kris. Vi befinner oss i en konjunkturnedgång som är allvarlig, vilket vi kan se av varselsiffrorna för hela Sverige och för pappersindustrin. I jämförelse med läget hösten 2008 och första månaderna 2009, då orderböckerna gapade tomma och kunderna helt saknade möjligheter att finansiera sin verksamhet, är läget ändå betydligt bättre idag.

Då föll svenska kronan i värde med över 20 procent och orderböckerna började åter fyllas under våren 2009. Den finska pappersindustrin gick igenom ett stålbad medan vi klarade oss riktigt bra igenom krisen på grund av att kronans värde föll. Då hade vi en akut finansiell kris. Idag har vi till följd av en finansiell kris en allt mer utbredd lågkonjunktur. Många länders stora skuldsättning har inneburit sänkta löner för offentliganställda och drastiskt höjd arbetslöshet. Vi har ett läge där de som har jobb många gånger är rädda för att de står i tur för att bli arbetslösa. Allt detta sammantaget innebär en allt lägre efterfrågan på olika produkter. Människor vågar helt enkelt inte sätta sig i skuld genom att köpa bostäder eller bilar.

Den här breda nedgången i efterfrågan drabbar även pappersindustrin. Det behövs färre förpackningar till varor, färre sidor i tidningar på grund av färre annonser osv. Alla bruk drabbas mer eller mindre. Även om de kan sälja sina produkter kanske de känner av en prispress. Utöver den här svaga konjunkturen och efterfrågan möter delar av pappersindustrin en konkurrens med andra media. Inom tidningspapper har vi idag en kraftig överkapacitet och en årligen sjunkande efterfrågan. Vi vet att en hel del kapacitet måste bort för att det ska vara möjligt att producera tryckpapper med vinst. Bara de mest kostnadseffektiva kommer att vara konkurrenskraftiga i längden.

Hur blir det de kommande åren? Prognoserna är väldigt osäkra och de ändras med jämna mellanrum, men bara nedåt så här långt. Den enorma skuldsättning som stora delar av Europas länder har kommer att ta tid innan de har åtgärdats, oavsett om Grekland blir kvar inom EMU eller inte. Med stora skulder har länder svårt att låna och detsamma gäller hushållen. Om man saknar jobb kan man bara köpa det väsentligast. Företagens kapacitet behöver snarare minska än öka, dvs. inga investeringar görs. Det kommer att ta tid innan tillväxten tar fart. Nästa år kommer att bli ett mycket svagt år, men att det finns viss möjlighet till en vändning 2014.

I den här situationen ska vi till och förhandla och fackens krav har tagit hänsyn till läget. LO har utgått från hur produktiviteten och inflationen kommer att utvecklas. Med hänsyn tagen till det tål företagen en löneökning om 2,8 procent utan att konkurrenskraften försämras. Kravet på 2,8 procent är för ett ettårsavtal och frågan är hur ett avtal ska se ut om det ska gälla för flera år. Arbetsgivarna vill ju gärna ha ett längre avtal och det finns väl skäl för det även från vår sida sett. Allt är en fråga om innehåll i en längre uppgörelse. Är min bedömning av utvecklingen riktigt innebär det att andra året i en flerårig uppgörelse helst måste vara högre än det första året.

Avtalsrörelser är alltid svåra och den svaga konjunkturen gör det inte enklare.

Christer Larsson
Pappers förbundsekonom

Folkets Hus – 40 år i centrum

Så har då ”nya” Folkets Hus redan blivit 40 år och man önskade att man kunde utbrista i ett ”ja må hon leva uti hundrade år...”. Tyvärr ser det inte så ljust ut för tillfället, den lokala högerarrogansen, gör vad de kan för att slå ihjäl Folkets Hus. Ska vi ha kvar Folkets Hus som ett kulturhus och en samlingslokalhållare så är nog det säkraste att se till att vi får en annan majoritet i kommunen nästa gång vi får chansen.

Men låt oss se lite bakåt i historien först.

Det var arbetarna vid bruket som ursprungligen väckte frågan om att bygga ett hus för att hålla möten i och kunna bjuda till fest. Det var i februari 1916 men det skulle dröja nästan fyra år innan huset stod färdigt i januari 1920 uppe på höjden vid Kangelvägen. Det huset renoverades och byggdes ut 1936.

28 år senare, 1964, påbörjas en ny diskussion om ett nytt Folkets Hus. Denna gång tar det åtta år att förverkliga drömmen. Holmens Bruk skänker ett markområde intill Uppsalavägen till FH-föreningen med villkoret att de bygger ett Folkets Hus där. Så gick det till på den tiden. Vi skänker en tacksamhetens tanke till platschefen direktör Lars Thermaenius för den gåvan. Att hoppas på en liknande gest idag ser närmast utopiskt ut.

Den 18 november 1972 invigs det nya Folkets Hus av statsminister Olof Palme och författaren Stig Sjödin svarade för prologen. En av hyresgästerna i det nya vackra huset är Pappers avd 68 som också är en av de större andelsägarna i föreningen.

Roger Berglund

SKYDDSFRÅGOR

Arbetsmiljörapport

Vi har haft 21 st olycksfall med sjukskrivning och 77 st nollskador utan sjukskrivning. Trenden visar att vi ligger på samma nivå som förra året i den totala skadebilden av skadorna. Det är inte bra, för vi vill att skadorna ska minska så mycket det bara är möjligt, målet är att vi ska minska det totala antalet skador med 20 procent per år.

Tillbudsrapporteringen ligger på en bra trend. I skrivande stund har vi 1166 st rapporterade tillbud.

Det är rekord i tillbudsrapportering, tyvärr så ligger vi på hög nivå i skadorna, men fortsätter vi att rapportera många tillbud så kommer skadorna att minska för tillbudsrapportering är ett bra verktyg för att få en säkrare arbetsplats. Nu har vi närmat oss de bruk som rapporterar många tillbud, de ligger på ca 1500 till 2000 rapporterade tillbud på ett år och deras totala skadebild är mycket lägre.

Förra året så hade vi hela tio arbetsgrupper som jobbade med arbetsmiljöaspekter, arbetet avslutades i år och vi fick fram många bra förbättringar, både i arbetsmiljön och säkrare arbetsmoment. Nu kommer vi att jobba vidare med 3 st arbetsgrupper: 1/ Fall i samma nivå (snubbla, halka), 2/ Kontakt med skadligt ämne (även inandning), 3/ Utsatt för kyla, hetta eller strålning. Dessa är tillbud och skador som ligger högt i vår statistik, det visar PIA- rapporterna

Riskanalyser görs det en hel del många av skyddsombuden och operatörerna är med och påverkar för en säkrare arbetsplats. Det är viktigt att man får med alla synpunkter, så man kan minska riskerna, för att få säkrare och trivsammare arbetsplats.

Ved- och massamekaniker, vi hade en arbetsgrupp som tittade på deras arbetsbelastning, sjukfrånvaro, övertid och resursmöjligheter. Gruppen har avslutat sitt arbete nu och bevakningen kommer i fortsättningen att vara på skyddsmöten. Gruppen lyckades genomföra ett antal bra förbättringar. Under november har man startat liknande arbetsgrupp för mekaniker på pappersbruket.

Man kommer också att titta på instrument och elektrikers arbetsbelastning och deras situation, arbetet kommer att startas under november.

Nu har vi fått svavelväteproblem i grovsorteringen i sliperiets sektion, men vi måste fortsätta att arbeta säkert och följa instruktionerna för svavelväte, fast sliperiet troligen läggs ner 2013. Kom ihåg att ni har mätinstrumenten för svavelväte med er när ni ska på områden där svavelväte uppkommer. Nu gör man undersökningar på flera områden för att kunna få bort svavelväteproblemen tekniskt.

Slumpvisa alkotester har företaget och alla fackliga organisationer kommit överens om hur det ska fungera och man den 2 november testades ca 360 personer - både entreprenörer och egna anställda - alla blåste 0.0 promille.

Taisto Hautala

Magasinsolyckan

Läget i arbetet med att återställa magasinet efter olyckan har idag kommit så långt att anbud har tagits in från tänkbara byggentreprenörer. Dessvärre så verkar det som att ett helt pelarlöst magasin blir för dyrt och nu är huvudspåret att bygga ett magasin

som har en pelarrad mitt i magasinet. Då blir det en helt annan konstruktion på grund och takstolar vilket gör bygget billigare. Om inte detta går igenom hos de som beslutar om de ekonomiska medlen så återstår ett återställande av taket på nuvarande byggnad. Det som då blir konsekvensen är att magasinsvolymen kommer att bli reducerad pga. att vi har krav från Arbetsmiljöverket på att förebygga så att det inte händer en olycka igen av den här typen. En av åtgärderna är att öka säkerhetsavstånden till pelare och takbalkar.

Det är ett problem i sig då vi är i stort behov av små fack i magasinet. 73% av alla ordrar som tillverkas på Hallsta pappersbruk har en mängd som är under 30 ton…

I slutet av sommaren inträffade en incident till i rasområdet. Ställningen som håller uppe vindskyddet blåste omkull. Tur i oturen var att ingen skadades vid det tillbudet, utan det blev endast materiella skador. Arbetsmiljöverket var på väg ut för att titta på den händelsen, men vid telefonkontakt med Arbetsmiljöingenjören så kunde de konstatera att vi hade gjort tillräckligt med åtgärder. De var nöjda med det och kunde därmed vända hemåt igen. En bra insats av de som hjälpte till med att ta rätt på oredan vid ställningsraset (ingen glömd)!

En annan konsekvens av magasinsolyckan är att det har införts ett generellt bälteskrav i truckar på Hallsta pappersbruk. Egentligen så har det alltid varit ett krav enligt AFS:en och vårt interna regelverk, men det har inte följts. Nu har detta skärpts upp genom ett beslut i skyddskommittén som grundades på riskanalyser. Vi har i samband med detta också börjat titta på den problematik som vi har med cyklar och mopeder på fabriksområdet. Speciellt vid cykling så har vi haft flera tillbud med personer som har cyklat omkull. Det finns också farliga korsningar, järnvägsspår mm på fabriksområdet där det finns identifierade faror. Hala underlag är ett annat. När vi ser över cyklingen så kommer också mopedtrafiken att ses över, eftersom många faror även gäller mopedtrafiken.

I skyddskommittén så har vi också tagit ett beslut om ett lokalt regelverk för trucktrafiken. Vi skall enligt holmenmanualen för fordonstrafik ha ett sådant regelverk. Det är inga konstigheter i det, utan det skall reglera saker som trucktrafik i maskinsalarna vid avbrott, tomgångskörning, osv.

Micke Holmberg

Studieresa för Skyddsombuden till Älvsjömässan

Vi åkte in till Älvsjömässan för att fira att skyddsombudsrollen fyller 100 år i år.

Där fanns seminarium med olika inriktningar, diverse utställningar som t.ex. biblioteket och en operationssal.

En ambulans med personal fanns på plats och alla fick chansen att prova på en hjärtstartare.

Det var svårt att hinna med att delta i de seminarier man ville. Tidspressen var stor, det var långa köer och många seminarier blev fullsatta innan köerna var slut.

Många besökare tog en sväng till Automationsmässan som huserade i en nästliggande lokal för att få lite mer mässkänsla.

Det man saknade på denna mässa var leverantörer som skulle ha kunnat visa upp nyheter inom skyddet. Får man dit fler leverantörer blir det nog en bra mässa nästa gång.

Örjan Jansson.

Från vänster: Andreas Karlsson och Tobias Enlund

SKYDDSOMBUDETS ÅR

I året när det fackliga uppdraget - skyddsombud fyller 100 år fyrar även Tomas Lindblad en liten jubileum. Det är exakt 10 år sen Tomas blev vald till skyddsombud första gången .

Varför blev du skyddsombud Tomas?

Det måste vara intresse för skydds och arbetsmiljöfrågor som var den avgörande faktor.

Under de tio åren har vi utvecklat oss enormt i skyddstänket . Det är på en mycket högre nivå idag än vad det var för 10 år sen.

Vad säger du om det senaste tillskotten i skyddstänket - psykosociala skyddsronder?

Psykosociala frågor har tillkommit nu på sista tiden men de frågorna behöver man diskutera mer än någon annan fråga idag när man håller på och omorganiserar.

Taisto Hautala

Tomas Lindblad

REHAB & HÄLSA

Syftet med rehabilitering är att få långtidssjuka tillbaka till god hälsa i arbete och i övrigt få en bättre trivsel på arbetsplatsen. För tillfället är det 8 st. långtidssjuka och 3 st. som arbetar del av tiden

Psykosociala skyddsronder har kommit i gång, ca 20 st är gjorda. Grupper har gjorts för tillfällena och de signaler vi har fått är bara positiva. Det är bra att vi har kommit i gång med psykosociala frågor, det är vad vi behöver nu med alla omorganisationer som ska göras. Det är viktigt att chefen och skyddsombudet samarbetar i frågan, och man kan också låna skyddsombud från en annan grupp.

Utbildningen livstid och hälsa pågår för dagtidspersonal, som handlar om dygnsrytmen, kost vanor, och alkoholvanor. Mycket bra diskussioner och en hel del bra tips har det också kommit fram.

Det har varit fortsatta diskussionen om att man saknar möjligheten att rehabiliteras i Rehabiliteringsgruppen som vi hade tidigare. Skyddskommittén har tillsatt en arbetsgrupp för att titta på hur vi ska jobba med rehabiliteringsärenden och hur en Rehab & Hälsa kommitté skulle kunna tillsättas och vilka som då ska ingå i den.

Det som är problemet idag är att många arbetsgrupper är så slimmade att det är svårt att rehabiliteras på sin arbetsplats. De som jobbar i gruppen känner pressen på att komma tillbaka i ordinarie arbete snabbt, trots att man inte är färdig rehabiliterad. Risken finns för nya långa sjukskrivningar.

Taisto Hautala

MÅNGFALDSKOMMITTÈN

Röster från golvet om utvecklingssamtalen samlades in under ett besök på bruket från norr till söder ett eftermiddagsskift. Detta gjordes som ett komplement till enkäten som gjordes över hela bruket i höstas på dagtid och skift. Presentation av den ser ni här nedanför.

På norra delen av fabriken verkar det fungera ganska bra, man genomför samtalen med en regelbundenhet. På TMP har man ett schema som ligger på datorn där man kan se när utvecklingssamtalen skulle genomföras. Det omfördelades utfyllnadsskift så att det skulle fungera. På sliperiet kändes samtalen lite beroende på individen, en del tyckte att de var bra, en del att fel saker togs upp. De genomfördes dock.

På Åkc var man också nöjd, och tyckte att det var helt okej. Pappersmaskinerna var det väl lite si och så med regelbundenheten och även där upplevdes samtalen lite olika, likaså i emballeringen. Känslan man fick var ändå att det norra delen där kanske inte tempot är lika högt som vid pappersmaskinerna, var lättare att hinna genomföra samtalen.

Resultat från enkäten om utvecklingssamtalen gjord av Mångfaldskommittén.

Enkäten delades ut till alla kollektivanställda, vi fick tillbaka ca 60% (293)st

Genomförda samtal	249
Ingen uppföljning	93
Dåliga samtal	40

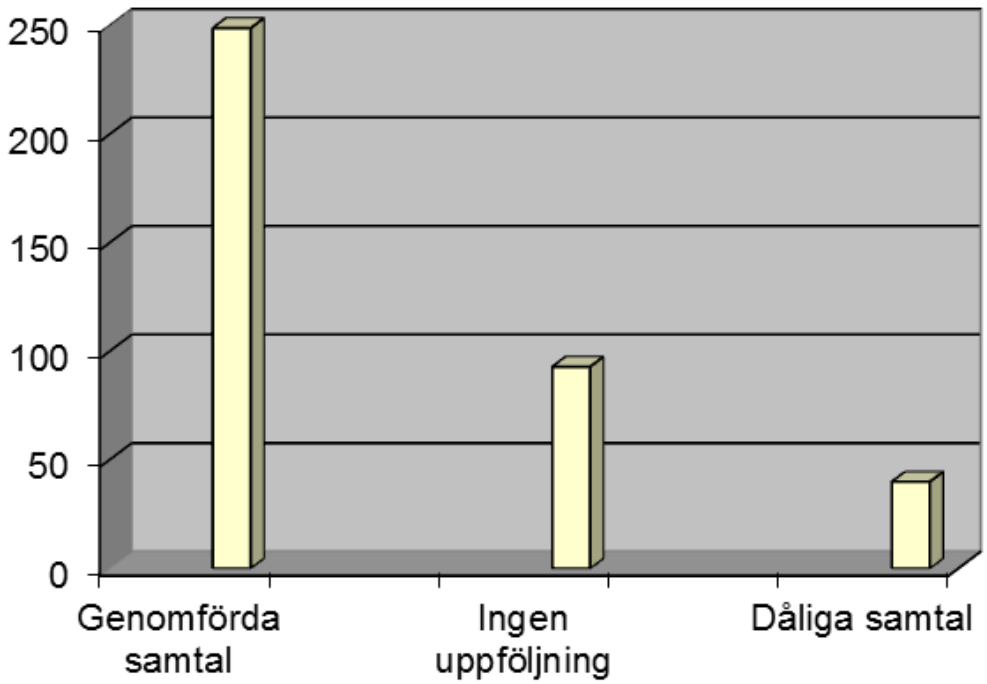

NOVELL ROBERT WAHLSTRÖM

Klockan elva på söndagsförmiddagen vaknade Fredrik och med långsamma rörelser tog han sig upp ur sängen. Huvudet värkte något efter gårdagens övningar. Han drog upp persiennerna och konstaterade att molnen utanför var lika mörka som hans sinnelag denna söndagsförmiddag. Med tunga steg vandrade han ut i köket och åsynen av en veckas sparad disk, ölburkar överallt och utspilld öl på golvet fick honom inte på något bättre humör. Jag går och lägger mig igen, nej förresten jag går ut och går, jag borde egentligen äta frukost, fast jag har ingen vidare aptit och jag har nog ingenting att äta heller. Tankarna for runt i hans hjärna men till slut bestämde hans sig för att gå ut och gå. Han borstade tänderna, tog lite deodorant under armarna, klädde på sig och gick ut i ovädret.

Den fuktiga luften smekte skönt mot Fredriks ansikte och han ångade på i ett raskt tempo medan färggranna löv cirkulerade runt omkring honom. Snart är julen här tänkte han. Återigen ska man fira jul med dopp i grytan, Kalle Anka och allsjöns trams. När han var liten var julafton den bästa dagen på året. Stämningen, förväntan inför julklapparna och Kalle Anka på TV som kändes lika fräscht varje år. Nu kändes det bara som en menlös tradition utan överraskningar. Tråkiga släktingar som man måste umgås med, dåliga TV program som man måste se och en massa fet julmat som man alltid äter för mycket av. Fredrik gick längsmed en gångväg med glest placerade björkar utmed bägge sidorna. När han kom fram till en kyrkogård stannade han till, begrundade denna och gick fram till en bänk mitt i kyrkogården. Med långsamma rörelser slog han sig ner på bänken.

Varför väljer jag att sätt mig här? frågade sig Fredrik. Kyrkor och religion överhuvudtaget var knappast något som tilldrog sig hans intresse. Dock upplevde han att det ingav ett lugn att få sitta på bänken och titta på gravstenarna. Här slipper jag i alla fall att möta en massa idioter! utbrast han halvhögt för sig själv. I samma ögonblick får Fredrik se att han inte är ensam. Fem-sex meter framför honom sitter en kvinna på huk framför en gravsten. Hon är klädd i en svart kappa och har blont, axellångt hår och hennes blonda lockar fladdrar i den kyliga vinden. Fredrik känner hur hans kinder blir blossande röda. Hjälp! vad är det jag håller på med? Hörde hon vad jag sa? Hon tror säkert att jag är schizofren, en galning! Oroliga tankar far runt i hans huvud, kvinnan sitter dock kvar oberörd framför gravstenen och hennes blonda lockar fladdrade fortfarande i vinden. Hon har säkert hört mig och funderar nu över vad det är för galning som sitter på bänken och hon vågar helt enkelt inte vända sig om, tänker Fredrik. Plötsligt börjar hon sakta vända sig om och Fredrik värjer sig för att möta hennes blick. När han ser hennes milda, leende och lugna ögon och vågar han dock möta den.

Hej! säger hon med vänlig röst. Hej! svarar Fredrik tvekande och med flackande blick. Kvinnan går fram till bänken, tittar på honom med sina blåa ögon och ett milt leende på läpparna. Får man sitta här? frågar hon samtidigt som hon stryker bort några ostyriga lockar från ansiktet. Ja, ja, javisst stammar Fredrik till

svar. Kvinnan tittar på honom med ett leende, slår sig ner och tittar ut över gravstenarna. Fredrik vet inte vad han ska ta tro. Varför vill hon sitta bredvid mig? Hörde hon när jag pratade för mig själv? Han tittar försiktigt på henne. Hon är ganska söt, konstaterar Fredrik. Kanske något att ta med sig… Han hejdar sig. Börja ragga på en kyrkogård! Skärp dig! Tror du hon har kommit hit för att bli uppraggad av dig! Du är ju pinsam!

Det är min man som ligger där borta, säger kvinnan efter en stund. Jag beklagar, får Fredrik ur sig. Kvinnan ler, tittar på gravstenen och fortsätter prata. Vi fick i alla fall fyra år tillsammans innan cancern tog honom. Hon stannar upp, tar några djupa andetag innan hon fortsätter. Fyra år, det är inte alla som får det. Fredrik lyssnade, lät orden sjunka in, kvinnan hade bara fått fyra år tillsammans med sin man innan han dog i cancer. Så sjukt, så orättvist livet är tänker han. Ändå visade hon ett förbryllande lugn över det hela. Fyra år, det är inte alla som får det. Hur kunde hon säga så? Hur kunde hon uppvisa ett sådant lugn inför en sådan fruktansvärd orättvisa? Tanken kändes främmande för Fredrik. Han som kunde leva djävul över att någon av hans arbetskamrater hade lyckats få en högre lönegrad än honom, eller för den delen ligga sömnlös på grund av det orättvisa i att han ibland fick plågsamma migränanfall på grund av det höga arbetstempot på jobbet. Något som hans arbetskamrater var förskonade ifrån. Fyra år, det är inte alla som får det.

Men känns det inte orättvist att ni bara fick fyra år tillsammans? stammade Fredrik fram. En lång tystnad följde. Varför skulle han lägga sig i på detta klumpiga sätt? Vem var han att döma? Borde han inte bara lyssna i stället? Blev hon ledsen? Tankarna for runt för Fredrik. Visst kan man se det så, men det känns mycket bättre att tänka på de fyra år vi ändå fick tillsammans, svarade kvinnan efter en stund. Förlåt, det var kanske dumt av mig att, försökte Fredrik. Det gör inget sa kvinnan, samtidigt som hon viftar bort en ostyrig lock ifrån ögonen. Jag låg själv sömnlös flera nätter de första månaderna, grubblandes över hur orättvist det var. Fredrik säger inget utan nickar bara och bestämmer sig för att bara lyssna i stället. Faktum var att han kände sig lite hedrad av att en främmande kvinna ville anförtro honom sina känslor inför sin mans död. En kraftig vind får löven att dansa runt i cirklar på kyrkogården samtidigt som kvinnan tar till orda.

Men att grubbla över det orättvisa i det hela tog mig ingen vart, det medförde bara att jag mådde sämre. Hon stannade upp, tog en kort paus och andades några djupa andetag innan hon fortsatte. Nej det var först när jag kunde acceptera det som skett som jag på allvar kunde ta tag i själva sorgearbetet. Fredrik nickade, att lyssna på kvinnan hade fått honom att ändra sinnelag och han tittade på henne och log. Att le åt en annan människa var Fredrik inte så van vid, speciellt inte åt en främmande människa. En tår föll sakta nerför kvinnans kind, hon lät den vara samtidigt som hon med längtansfulla ögon tittade på gravstenen. Så vänder hon sig sakta om mot Fredrik och tar till orda.

Är du själv här och besöker någon? E… nej jag bara stannade till här för att vila lite och skingra tankarna svarade han. Kvinnan log, tittade ut över gravstenarna. Det kan vara ganska rofyllt att sitta på en kyrkogård. Jo, jovisst, svarade Fredrik. De satt tysta en lång stund, båda med ett leende på läpparna, tittande på kyrkogårdens alla olika gravstenar. Nej, nu måste jag gå vidare, har lite ärenden att uträtta, utbrister kvinnan till slut. Fredrik nickar. Du ska ha tack för att tog dig tid för att lyssna på mig säger kvinnan, tittande på Fredrik med ett leende. Det var så lite så, får han slutligen ur sig. Båda tittar på varandra, reser sig samtidigt upp och börjar sakta tillsammans att gå ut från kyrkogården. När de väl kommer ut på gångvägen konstaterar de att de ska åt motsatta håll. Vad heter du? frågar kvinnan. Fredrik, svarar Fredrik. Lena, svarar kvinnan och tillade. Vi kanske ses någon gång. De tar farväl av varandra och börjar sakta gå åt motsatta håll.

Fredrik vandrar med lätta steg hemåt och tanken på att behöva ta hand om disken och den allmänna röran i lägenheten kändes inte alls lika betungande längre. Stormen började tillta i styrka och lätta regndroppar började falla nerifrån de mörka molnen. Medan han går där i ovädret börjar han återigen tänka på julen och julafton. I år skall han fira julaftonen hemma hos sin storasyster. Fredrik kom att tänka på förra

året när han var på besök hos sin storasyster på annandag jul. Han mindes sin systerdotters glädje över badankan och färgläggningsblocket han hade gett henne i julklapp. Undrar just vad hon vill ha för julklapp i år? tänker Fredrik. Hoppas jag hittar något som hon gillar för i år får jag ju vara med när hon öppnar julklappen. Tankar på det stundande julfirandet hos systern och systerdottern får honom att minnas hans barndoms jular och den förväntan han upplevde inför dessa.

Fredrik går in i lägenheten. Hans tankar vandrar mellan kvinnan på kyrkogården och hennes berättelse och den kommande julaftonen med hans älskade systerdotter. Med lätta steg tar han tag i disken, för att sedan fortsätta i samma lättsamma anda med att städa lägenheten. När städningen och disken är avklarad sätter sig Fredrik ner med en efterlängtad kopp kaffe. När han tittar ut genom fönstret ser han att solen har tittat fram och att stormen har bedarrat. Jag tror jag ska ta mig en promenad till, tänker han. En längre promenad där jag till fullo ska njuta av solskenet och kanske gå in på en restaurang och äta något. När kaffet är urdrucket tar Fredrik på sig skorna och går nerför trappan och ut på gårdsplanen utanför lägenheten. När han kliver ut ur trapphuset känner han den värmande solen stråla emot hans kinder.

UH KLUBBENS AVSLUTNINGSFEST

Fredag den 26 oktober så hade Underhållsklubben sitt sista årsmöte. De avvecklade sin klubb efter 97 års verksamhet. Klubbens historia finns nedtecknat i boken ”En fackförening, Ett samhälle, En fabrik”. De senaste åren så har underhållsfolket spritts ut på olika avdelningar, därmed blev det svårare att hålla ihop gruppen samtidigt som intresset att ta ett uppdrag svalnade. 47 st. deltog i avslutningsfesten och blev bjudna på en trerättersmiddag.

Ulrika Enlund

Från vänster: Björn, Lage, Mattias, Leif och Tomas

Från vänster: Lennart, Helen, Jari och Hans

Från vänster: Mikael, Lars, Tommy och Alexander

AVTALSRÖRELSE 2013 MATTS JUTTERSTRÖM

Pappers avtalsansvarige

Nu startar förhandlingarna om de nya lönerna för 2013. LO förbunden har visat sig stå eniga i den kamp som ska föras under vintern. LO-förbundens gemensamma krav om höjda avtalslöner kommer att skapa större risk för konflikt än något annat fackligt krav under många tidigare avtalsrörelser. Arbetsgivarna har protesterat mot de krav som vi inom facken framfört och det gäller ökningen av löner för de lägst avlönade grupperna. Kravet har fastställts till 700 kr dock lägst 2,8 %. För vårt förbund kommer det att innebära att kravet kommer att ligga strax över 700 kr i månaden eftersom förtjänst läget inom förbundet ligger strax över den brytpunkt på 25 000 kr som satts ut.

Inom förbundet har vi framgångsrikt drivit en låglöneprofil sedan 2007 vilket fått till följd att vi som förbund har avancerat i löneligan bland LO förbunden till en andra plats, Det är bara Byggnadsindustrin som ligger före oss. Vi kommer inför 2013 att fortsätta på den inslagna vägen att kräva krontalspåslag vilket gör att de med sämst förtjänstläge inom förbundet får den störtsa procentuella löneökningen. Vidare komemr vi att stå fast med den modell vi har haft med en sk stupstock i de lokala förhandlingarna. Vi ska fortsätta att ta ut löneökningar som förhopppningsvis ger oss reallöneökningar.

Man kan ju fundera om de är riktigt att kräva löneökningar när det inte går så bra för vissa företag i branschen, och svaret på den frågan är otvetydigt ett ja . Skulle vi inte ta löneökningar så skulle dessa tas ut av andra, tex tjänstemännen. Genom att föra en avtalspolitik som syftar till att ta ut så mycket som möjligt i generella pengar gör att utrymmet för andra grupper inom vår industri inte kan ta ut mera än oss. Det handlar om solidaritet, om solidaritet för Pappers medlemmar.

Jag nämnde i början att risken är stor för konflikt, just genom de avtalskrav på löneökningar som är framställda. Alla viktiga avtal på den privata arbetsmarknaden ska omförhandlas till den sista mars 2013. Eftersom den konkurrensutsatta sektorn ska vara löneledande bör och kommer LO-förbunden inom industrin att träffa avtal först. Av avgörande betydelse för den fackliga sammanhållningen blir då om och hur LO -förbunden, IF Metall, GS och Livs, lyckas hävda kraven på en låglönesatsning om ett utrymme om minst 700 kronor och en höjning av avtalslönerna med samma belopp, i de egna avtalen inom industrin. För lyckas de inte med detta då är risken stor för konflikt och vi kommer att få en liknade situation som övriga industriförbund. Vi har ju valt att inte vara med industriavtalet, men det påverkar oss ändå vad de förbund som finns inom industriavtalet gör och förhåller sig till.

Men nu är vi enade inom LO och då måste vi hålla ihop och vara beredda på att det kan hända saker under förhandlingarns gång som kommer att pröva solidariteten mellan förbunden och dess medlemmar. Men vår beredskap är mycket god, och det vet arbetsgivarna.

LJUSMANIFESTATIONEN 2012

Aktiviteter från eftermiddag in till natten - så såg det ut på Centrumtorget och på Folkets Hus den 31 oktober! Aktiviteter hölls i form av Seminarium, ljusmanifestation och rockgala. Eftermiddagen började med seminariet ”Frihet i solidaritatens tecken”. Ett seminarium som under paneldiskussionens former försökte utröna om vad frihet innebär sett ur olika aspekter. Eftermiddagen fortsatte sedan med ljusmanifestationen – numer årligen återkommande på höstkanten. Intressanta tal med engagerade talare. Anne Jansson varvade talen med sång och gitarr. I samarbete med ungdomsgården och kyrkan blev det in på natten både disco och rockgala.

Anders Lidén

Från kyla till värme….

(En värdig avslutning på oktober månad…)

”Vad Är Frihet?” Undrar Thomas Di Leva för några år sen. Den här vinterkyliga onsdagskvällen som avslutade oktober månad år 2012 så var det Anne Jansson som framförde samma sång vid åtminstone två tillfällen såväl i utomhuskyla som i inomhusvärme. Och det gjorde hon till eget ackompanjemang på akustisk gitarr. Ja, och dom som talade mellan hennes sångframträdanden därute i kvällskylan var ett antal representanter för Byggnads, Handels, Pappers och LO-distriktet med de tilltalsnamn som i tur ordning var Leif Nysmed, Malin Skoglund, Aleksandar Srndovic samt K-G Westlund.

Därefter serverades det värmande mat inne på Källan, vår restaurang här i Hallstavik innan den här tidigare omtalade oktoberkvällen avslutades inne på en rödklädd stol på Biograf Rosen där som den senaste James Bondfilmen ”Skyfall” visades.

Och det var längesen som Malkolm Staråg såg en sådan. Det måste ha varit någon av dessa filmer där James Bond gestaltades av Roger Moore. Ja, och det var ju inte häromåret precis. En värdig avslutning på en minnesvärd kväll och på årets tionde månad blev det hur som helst.

Erik Asteving

Leif Nysmed håller tal på torget

En engagerad panel - K-G Westlund (LO distriktet), Leif Nysmed (Byggnads) och Malin Skoglund (Handels)

Och en fokuserad seminariepublik.....

Rockgalan

Kan vi lita på välfärden i framtiden?

Det är snart trettio år sedan jag slutade på Skärholmens gymnasium. När jag och mina klasskamrater gick ut genom skolportarna för sista gången var det få av oss som var oroliga för framtiden. Ljuset sken över oss, trots att vi hade fått uppleva en olje- och arbetslöshetskris i skiftet mellan 70- och 80-talet. Kurvorna pekade uppåt igen. De flesta började jobba direkt, medan några av oss studerade vidare. Studieresan och en rad olika arbeten förde mig efter många år till Folksam där jag ägnar dagarna åt att försöka spå om välfärdens framtid.

I min kristallkulla, Välfärdstendens en rapport som jag årligen uppdaterar, kan jag se att allt mörkare moln börjar torna upp sig i horisonten. Den optimism och framtidstro som präglade min generation återspeglas inte lika starkt hos dagens unga vuxna som är mellan 20 och 29 år.

Unga vuxnas tillit till dagens välfärd är långt ifrån hundraprocentig. Nästan häften uppger att de känner ganska eller mycket stor oro för att deras föräldrar i framtiden inte får den vård de behöver och 40 procent känner samma grad av oro för att inte kunna försörja sig ifall de blir sjuka, arbetslösa eller skadar sig.

Skillnaden mellan män och kvinnor är påfallande. Gapet mellan könen är störst när det gäller pension. Andelen kvinnor som oroar sig för att pensionen inte ska

räcka till uppgår till 47 procent medan motsvarande andel bland männen är 27 procent. Hälften av kvinnorna och en tredjedel av männen är oroliga för att inte kunna skaffa sig fast anställning och inte kunna försörja sig vid sjukdom, arbetslöshet och skada.

Hur ser unga vuxna på framtiden utifrån ett längre perspektiv? Befinner sig Sverige i ett bättre eller sämre läge om 10 år jämfört med i dag? Sämre befarar merparten unga vuxna. Nästan hälften tror att den sociala tryggheten blir något eller mycket sämre jämfört med idag, fyra av tio befarar försämringar inom vården och omsorgen samt sjuk- och arbetsskadeförsäkringen. Lika stor andel tror att arbetslösheten kommer att vara högre om tio år. LO-medlemmarna är generellt sett betydligt mer pessimistiska än både medlemmarna hos TCO och Saco.

Vilka handlingsstrategier har unga vuxna för att möta en tillvaro som upplevs allt mer otrygg? Skiljer sig strategierna åt beroende på om det gäller otryggheten i privatlivet och arbetslivet? Oavsett arena tenderar unga vuxna att sträva efter att mer försöka lösa problemet individuellt eller tillsammans med släkt och vänner än via röstsedeln eller facket. Två tredjedelar skulle antingen skapa egna lösningar tillsammans med vänner, köpa privata försäkringar eller betala ur egen ficka.

Om tryggheten i arbetslivet inte motsvarar unga vuxnas önskemål skulle nästan hälften välja att byta arbete. En tredjedel skulle välja att rösta på partier som vill satsa på socialförsäkringar, medan 15 procent skulle engagera sig fackligt för att driva den aktuella trygghetsfrågan. Och 12 procent skulle skaffa sig en privat försäkring för att känna sig tryggare.

Ska kommande generationer av gymnasielever ha en möjlighet att springa mot en ljusnande framtid är det hög tid för de riksdagspartier, som vill spela en avgörande roll för Sveriges utveckling, att de kan presentera trovärdiga svar på de frågor som väcker de ungas oro inför framtiden.

Håkan Swärdman

Jaana Kuusisto

Den 14 november var det världsdiabetesdagen.

Vår lokala Roslagens diabetesförening genomförde då vid Coop Forum i Norrtälje en aktivitet. Vi informerade alla intresserade om att det finns gratis materialet som beskriver om hur diabetes påverkar de inre organen och ögonen. Barnen fick ballonger och tidningen Bamse där räven lill-Mickel får diabetes. Vi visade också boken ”Kaninen blå och vänner” som är skriven av Anna-Lena Söderlöv där hon på ett enkelt sätt beskriver diabetes för barn.

Vill man veta något mer om diabetes går det bra att ta kontakt med mig. Mobil 0708-567822

Jaana Kuusisto

Raija Lundgren och Barbro König

GÄSTAVDELNING AVD 31 VÄJA

Hej på er och tack för att jag får skriva några rader i er tidning. Jag heter alltså Jennie Söderman och är sedan mars i år nyvald ordförande för avdelning 31 Väja.

Jag hamnade i styrelsen som ersättare 2000, blev sedan Studieorg och har även varit kassör en längre tid.

Men, över till vår fabrik, som ligger cirka 10 mil norr om Sundsvall och inte allför långt ifrån det vackra Höga Kusten. Här producerar vi ca 230 000 ton högkvalitativt kraft och säckpapper, i en ren och säker fabrik. Det hörs vilka ledord vi har på Mondi. Idag är vi ungefär 320 st. anställda på bygget.

Historien berättar att det i början av 1910 talet fanns fyra massafabriker i Ådalen. De hade alla en kapacitet på 10 000ton per år. Äldst var Frånö sulfatfabriken från 1896, Utansjö stod klar våren 1900 (Sulfit). Kramforsfabriken blev klar 1907 och Svanöfabriken 1906.

Det var oftast sågverksföretag som lät bygga massabruken. Detta med anledning av att man genom cellulosatillverkning kunde ta tillvara och utnyttja det klenare virkessortimentet, dvs. det som inte dög till att sågas upp. Eftersom man då nu hade två sågverk kom man att anlägga en sulfatfabrik här i Väja.

1/9 1913 hade man den första dragningen för styrelsen, vad det skulle kosta att uppföra en sulfatfabrik på ca 10 000-12 000 årston. Investeringskostnaderna uppskattades till 1 306 145 kr i denna kalkyl. Denna kalkyl ökades till 1,7 miljoner kr och inkluderade då även 10 st. arbetarbostäder. 13/10 1913 godkände man att fabriken skulle byggas och hela 2 milj. kr skulle upplånas. Det har visat sig att ritning nummer 1, från september 1913, faktiskt finns kvar i fabrikens ritningsarkiv.

Våren 1914 var alla byggnader och fundament färdiga och maskinmontaget hade påbörjats, vid årsskiftet 1914/1915 kostnaderna stigit till 2 250 000 kr och man konstaterade att det behövdes ytterligare 750 000 för att slutföra bygget. Mars 1915 var allt klart och i april började man att producera sulfatmassa. Uppgifter om antalet anställda varierar mellan 250-300 stycken. Antalet förmän och tjänstemän var högst 15 personer… Nej, jag har inte skrivit fel, det står faktiskt 15 tjänstemän.

Hur i hela friden kan det vara så, kan det vara möjligt att dåtidens verksamhet klarade sig på färre tjänstemän, ja tydligen. Var det effektivare tjänstemän förr?

Dynäs fabriken, vid Ångermanälven i Väja

En annan förteckning visar att det fanns 33 olika befattningar (yrken) i sulfatfabriken. Det var allt från kokare, tvättare, mixare, karvlämpare, maskinister, elevatorsskötare, trattpassare, fickpassare, linbanesskötare, saxpassare, huggare, smörjare, kollrare, skiftelektriker, silare, limkokare, urvattnare och märkare. Glöm då inte järnarbetaren, byggnadsarbetaren och utearbetaren!

Ingen outsourcing här inte!

Jämför detta med dagens operatör, som ska kunna allt och lite till. Vi ska köra sodapannor och diverse avdelningar, samtidigt som vi ska skriva tillstånd, vara mekaniker, instrumentare och samtidigt vara go glad och uppvisa en god samarbetsvilja under igångkörningar medan företagsledningen hänger över axeln. Ja visst ja, gärna också till en billig penning.

Om jag inte missminner mig så var det en tidigare skribent här som uttalade sig om behovet av att vi kan och minns vår historia.

Ja vi heter ju som sagt avdelning 31 och det för ju minnet onekligen till händelserna i Ådalen 1931 och dess historia. Denna har många av oss hört talas om, men hur är det med de yngre medlemmarna? Vad var det som hände där i Ådalen och varför blev det så?

Kan du historien?

På vår kyrkogård här i Kramfors så finns en gemensam grav för de fyra som blev begravda här i Kramfors, den femte blev begravd i sin hemort, Västervik. Till denna gravsten på vilken det står ”Lundeoffrens grav” finns det också en minnessten vilken man har skrivit in följande: ”**Här vilar en arbetare. Stupad i fredstid. Vapenlös, Värnlös. Arkebuserad av okända kulor. Brottet var hunger. Glöm honom aldrig ”** Skrivet av Erik Blomberg.

Kanske det passar sig att säga att vi aldrig får glömma det fackliga löftet!

Tack för mig!

Jennie Söderman, Pappers Avd 31 Väja

Knappt var tredje svensk under 25 år tar alltid kvitto

Det är viktigt att ta kvitto. Genom att alltid be om kvitto bidrar man till schysst konkurrens och stödjer seriösa företag, säger Skatteverkets generaldirektör Ingemar Hansson.

Bland unga under 25 år är det bara knappt var tredje, 31 procent, som alltid tar kvitto när de besöker restauranger eller caféer. I genomsnitt är det 44 procent som alltid tar kvitto. Det visar en opinionsmätning som Skatteverket lät göra i våras.

Att betala med kort eller kontanter utan att ta kvitto är vanligast i vardagliga situationer när man handlar för lägre belopp, som när man köper korv eller glass i en kiosk eller tar en kaffe på ett kafé.

— En pizzeria, kiosk eller frisör kan gå i konkurs om konkurrenten tvärs över gatan dumpar priserna genom att inte betala sina skatter. Om man tar kvitto vet man att köpet har gått rätt till, säger Ingemar Hansson.

Sedan drygt två år tillbaka finns en lag som kräver att handlaren måste erbjuda kunden ett kvitto. I juni presenterade Skatteverket en rapport som visar att det varje år försvinner uppskattningsvis 20 miljarder kronor i skattepengar inom kontantbranschen.

Opinionsmätningen är genomförd av Markör Marknad och Kommunikation AB och baserar sig på
1 000 telefonintervjuer med ett representativt urval av svenska befolkningen, 18 år och uppåt.

Vilse i Holmen?

I september hölls möte med medbestämmanderådet i Holmen Paper, kort kallat för MBR/HP. Dessa träffar hålls tre ggr/år, växlande mellan Norrköping och Hallstavik. Denna gång hölls mötet i Norrköping.

I anslutning till mötet skulle också en av Holmen Skogs avverkningsplatser, beläget ett stycke utanför Finspång, besökas. Detta skulle visa sig vara allt annat än en bagatell! Att över lingontuvorna bli lotsad fram till hygget av vår skogsguide var en uppgift svårare än väntat! Kanske skymde alla träden skogen – och vägen till hygget?

Vi hoppas att denna irrgång inte är synonymt med på vilket sätt företaget tänker bana väg genom den finansiella terrängens rishögar innan ljuset kan skådas bortom ” Hallsta 2014”!Men inget ont som inte för något gott med sig?! Frisk luft och motion behöver inte stå i skämshörnet med struten på. I sällskapet fanns dessutom förutseende personer, händelsevis med stark överlevnadsinstinkt, som tagit med sig plastpåsar. Under det planlösa irrandet, eller det åtminstone till förväxling lika skogliga trampandet, visade sig plastpåsarna synnerligen lämpliga till att bärga skogens ”gula guld” i. Dessa kantareller utgjorde senare, när det stod klart att alla överlevt skogens fasor, en mycket smaklig ingrediens på de varma kvällsmackorna som det senare bjöds på !

Skördetid för John Deere i Holmenskogen

Föraren utför sågkedjebyte

S*kördaraggregatet*

Lika effektivt som Gudrun – men med snyggare fällning

ÄPPLET STUDIEKOMMITÉN

Årets studieuppsökeri är avslutat och anmälningarna som kom in har skickats vidare till ABF som nu har i uppgift att se vad som kan göras. Några av anmälningarna kommer inte att kunna leda till deltagande i kurser då antalet som anmält sig till vissa ämnen varit för få. Dessa kommer att få besked om detta via ABF. Andra anmälningar blir kurser eller jobbas det vidare med och kursstarten kanske blir på andra sidan årsskiftet. Även dessa får besked via ABF om det inte är rent fackliga cirklar. Vi har t ex ambitionen att starta en medlemsutbildning så snart som möjligt.

Studiemålen för 2013 har fastställts och ser ut så här:

- En Medlemsutbildning
- Starta utbildning om den fackliga värdegrunden
- UVA-utbildning för kontaktombuden
- Förhandlingsutbildning (2 grupper, 2 dagar vardera)

Utbildningen om den fackliga värdegrunden är tänkt att bli bred och nå ut till så många som möjligt. Den kommer därför att hållas kort – en halv till en dag. Till vår hjälp har vi fått låna exempel ifrån SEKO Stockholms motsvarande utbildning.

Utbildningen i Utvecklingsavtalet (UVA) syftar till att fördjupa kunskapen om avtalets innehåll så att det sedan kan omsättas praktiskt på jobbet t ex arbetsplatsträffarna och utvecklingssamtalen.

Förhandlingsutbildningen är en återkommande repetitionsutbildning för våra linjeförhandlare. Det har gått några år sedan sist och vi har fått en del nya linjeförhandlare (=kontaktombud) på bruket. Här kommer vi att få hjälp av lärare från Runö folkhögskola som håller i liknande utbildningar där. Utbildningen sker i Hallstavik och under våren 2013.

Utöver det som anges i målen för 2013 kommer vi att fortsätta mångfaldsarbetet och samarbetet med EXPO. I tider med hög arbetslöshet är arbetet mot diskriminering och för tolerans särskilt viktigt. När de nynazistiska trynena vädrar morgonluft måste vi sätta gränser innan det är för sent. Därför deltar vi i kampanjen ”Alla kan göra något”.

Pappers har, på Rönneberga kursgård, genomfört sin årliga studiekonferens där budget och studieutbud för 2013 lagts fast (beslut fattas av förbundsstyrelsen). Det blir tre Förbundskurser, två Lag & Avtal, tre Miljökurser och en Ungdomskurs. Dessutom Ekonomiutbildning, Studieorganisatörsutbildning, Sekreterar- och Valberedningskurs och en rekonditioneringskurs för, i första hand, ordföringar som inte på länge gått någon utbildning. På konferensen medverkade även KG Westlund från LO-distriktet i Stockholm och Paula Thunberg Bertolone från IF Metall. KG talade om ”Ordning och jämlikhet” och Paula beskrev Metalls fackligt-politikska verktygslåda.

KG och Conny Nilsson på studiekonferensen på Rönneberga

Åter till ABF. ABF-förbundet fyller, som vi tidigare skrivit om, 100 år i år. Det har uppmärksammats på olika vis under året bl a tillägnades årets 1:a Maj-märke ABF. Böcker, filmer, kulturprogram, seminarier m m har producerats och Arbetarnas Bildnings Förbund (ABF) har visat sig vara en spänstig och livaktig kultur- och folkbildningsorganisation. Tyvärr förmörkades bilden något när beskedet kom att Brunnsviks folkhögskola läggs ner (flyttas till Borlänge). ABF bildades på Brunnsvik 1912 och skolan har varit central i arbetar-

rörelsens bildningsverksamhet. Även om ABF inte är direkt ansvarig för nedläggningen så känns det som en del av ABF försvinner i och med detta.

Första Maj-märket 2012

I Norrtälje ABF satsas det däremot på framtiden. Den tidigare verksamhetsledaren Lotta Ekwall har fått nytt jobb på ABF Gotland och ersatts av Hanna Kriss - en framåt SSU-tjej från Stockholm som bland annat syntes som konferencier vid vår ljusmanifestation i oktober. Tidigare studieombudsmannen Ulrika Falk har också fått nytt jobb – nu som oppositionsråd i Norrtälje kommun. Vem som efterträder henne är inte klart i skrivande stund. Det får vi återkomma till i nästa PM. Vi önskar Ulrika lycka till och hoppas att *oppositions*rollen blir kortvarig.

Roger Berglund, studieorganisatör

Hanna Kriss på Ljusmanifestationen

EFTERLYSNING

Till vår jubileumsbok (2015) söker vi bilder och berättelser från Hallsta pappersbruk.

Har du fotografier, äldre eller nyare, är vi intresserade av att låna dem för kopiering. Vi vill även ha berättelser från jobbet på bruket.

Har du t ex arbetat på någon av de gamla pappersmaskinerna (PM 2, 6, 7, 8, 10), i sulfiten, på verkstan, i hamnen eller vid sjövedsintagningen etc , så vill vi gärna att du skriver ner hur det var att jobba där.

Kanske har du varit med om eller hört en någon rolig episod som kan vara värd att spara för eftervärlden. Med fördel kan det handla om tiden 1975-2012.

Bidrag som kommer att användas kommer att honoreras. För frågor och information ring 0175-26390.

Jubileumskommittén Pappers avd 68

ERIKS HÖRNA

Hösttorget

Mellan två lövträd

På Ditt hösttorg

Vilar det en orörd septemberspegel

Av blåregn

Och ett ödesstråk

Breder ut sej alltmer därstädes

Medan blåklintarna

Vissnar ner i svart

Guldklimpar i mängd

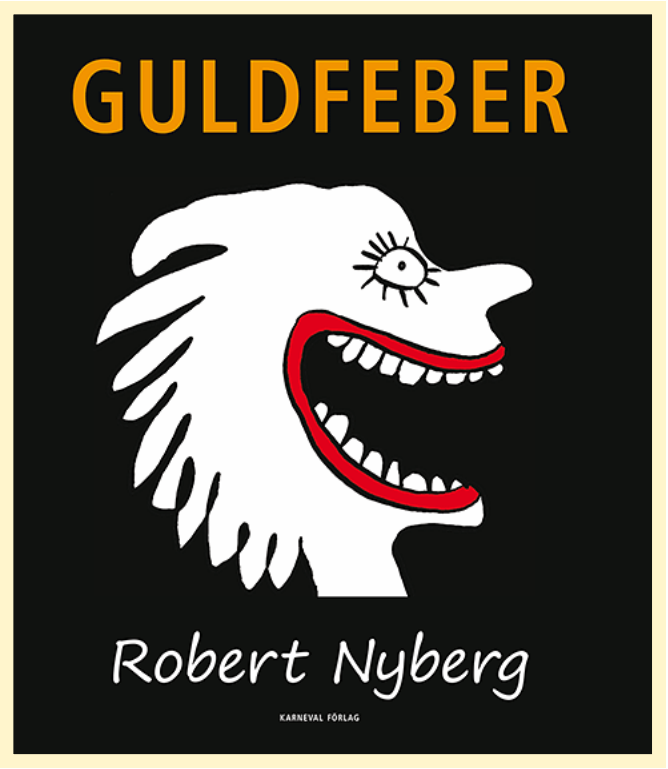

PappersMagasinets mångårige medverkanden, satirtecknaren Robert Nyberg, har nu kommit med vad som skulle kunna kallas en bildmemoarbok. Åtminstone är det en gedigen sammanfattning av drygt tjugo års tecknande eller konstnärskap om man så vill. Boken ”Guldfeber” (Karneval förlag) är ingen vanlig tegelsten snarare ett betongblock som Betong-Olsson skulle ha sagt. Boken ”Betong-Olsson” av Johan Althoff och Robert Nyberg var min yngsta sons favoritbok när det begav sig. Numer är det en signerad klenod i vår bokhylla.

Med sina bilder avslöjar Robert bland annat ihåligheten i den så kallade valfrihetsrevolutionen och vinstmaximeringen inom välfärdsområdet. I en av sina teckningar frågar en liten flicka ”Mamma, vad är valfihet?” och mamman svarar ”En del väljer att ha det rikt och fint. Andra väljer att ha det fattigt och eländigt!”. Med några korta pratbubbletexter lyckas Robert sätta fingret (pennan) på problemen och få oss andra att tänka till – är det så här? Är det så här vi vill ha det? I TV-programmet Go´kväll utnämndes Robert till ”nedskärningarnas folkhemspoet” när man presenterade Guldfeber.

Roberts båda föräldrar är konstnärer vilket naturligtvis kan förklara hans yrkesval, brodern Mikael hamnade istället i författarfacket. Det började med spridda bilder i vänsterpress på 70-talet, på 80-talet blev Robert en regelbunden tecknare i Folket i Bild/Kulturfront. Hans figurer i FiB/K, Yngvar och Varulven, blev utgivna som serieböcker och därmed var bokdebuten avklarad. Det stora genombrottet kom i samband med att Kommunal engagerade Robert 1993. Efter det börjar hans bilder dyka upp än här och än där. Som affischer, vykort, i annonser, i plakat, i tunnelbanan och på bussar osv. Få, om ens någon, har fått sina bilder spridda på det sätt som Robert fått.

I Pappers avd 68 har vi under lång tid haft ett gott öga till Robert Nyberg och hans verk. I PappersMagasinets decembernummer 1995 introducerade ”Galleri Ro-

bert Nyberg" och sedan dess har han regelbundet varit med i tidningen. På ett av våra årsmöten medverkade han och berättade om hur han går tillväga när han får idéer och sätter dem på pappret.

När vi gav ut ett temanr "Valet 2010" av PM ställde Robert upp och tecknade en specialbeställd bild av en utförsäkrad pappersarbetare som blev framsida på tidningen, den finns även med i den nu utgivna Guldfeber. Bilden hänger sedan något år tillbaka på Pappers förbundskontor i Stockholm. I nr 1 2012 av PM finns en intervju med Robert. Guldfeber är på 448 sidor och antalet bilder är betydligt fler. Boken ger en bra helhetsbild av tecknaren Robert Nyberg. Boken är rolig, ibland vansinnigt rolig. Men det roliga är inte enbart roligt för det här är politisk satir och den betydelsefulla satiren använder skrattet för att avslöja makten – både den synliga och den osynliga. Vi ser fram emot Roberts sällskap i många år framöver.

Roger Berglund

ROBERT NYBERG

Född 1956. Flyttade som tolvåring från rika Danderyd till barnrika Farsta. Utbildade sig till byggnadssnickare. Gick konstlinjen på Birkagårdens folkhögskola i två år till 1983. Vid mitten av 80-talet tecknade Robert regelbundet i Metallarbetaren och så småningom också i Kamratposten. Robert gjorde ofta bilder till sin bror Mikael Nybergs texter i diverse stora och små tidningar, till exempel på Aftonbladets kultursida och i Clarté. Robert är medlem i föreningen Svenska Tecknare, styrelseledamot under några år på 90-talet. Han är även aktiv i Folket i Bild och har bland annat varit med och startat satirarkivet.se, samlingsplatsen för satir i bild på nätet. Hans bilder kan man idag hitta i bland annat ST-press, Dagens Arbete, Mitt Kommunal, Folket i Bild, Kritiska EU-fakta, Miljömagasinet, Transportarbetaren, Här & Nu och på Aftonbladets ledarsida. Robert är belönad med Johan Ahlbäcksstipendiet (2009) och det nyinstiftade Gormanderpriset (2010).

Filippinerna

Natursköna öar

VYKORT FRÅN FILIPPINERNA

PATRIK LUNDBERG

Om du har förkärlek för att trängas på knökfulla stränder är Filippinerna inget för dig!

Här hägrar fortfarande helt folktomma stränder, dessutom god mat och trevliga människor. Tillkommer gör därutöver ett högst överkomligt prisläge. Detta är några av anledningarna till att jag och familjen har varit här två gånger.

Filippinerna påminner mycket om hur ett oexploaterat Thailand var för ca 20 år sedan.

Februari till december är högsäsong. Men också december är en högt trafikerad månad för flyget till och från Filippinerna – priserna kan självklart skilja mycket. Dock finns ännu inget charterflyg.

Det som väckte intresset för Filippinerna var Expressens resebilaga strax efter jul – och realitysåpan Expedition Robinson som för övrigt har spelats in i just El Nido, vilket var ”baslägret för vår resa”.

Min personliga åsikt är att man behöver omkring tre veckor på sig om man vill uppleva lite mer av Filippinerna än bara solstolen. Omkring ett dygn gick åt bara i restid. Räkna med 16 h flygtid, exklusive mellanlandningar, till Manilla, och i vårt fall även flygtid till Puerto Princesa på Palawan samt även 5-6 timmar i minibuss till El Nido.

Palawans kanske största sevärdhet var den underjordiska floden eller som den officiellt heter - Puerto Princesa Subterranean River National Park. Den 8,2 km långa floden i kalkstensberget är listad på Unescos världsarvslista.

Annat vi gjorde var att snorkla bland fantastiskt vackra korallrev eller ”island-hopping”, d.v.s. ö-turer, dagsutflykter eller övernattning i tält på standen. Hela tiden kändes det säkert, tryggt och vänligt, men många gånger hade vi en hel strand så gott som för oss själva. Det enda skrämmande om nätterna kunde möjligen vara varanerna som prasslade runt i vegetationen.

Det som vid ett tillfälle gav lite mer spänning i tillvaron var vid en fisketur i de speciella små, smala båtarna som måste ha stabiliseringspontoner, dessa i form av

Bungalow vid stranden

ganska ranka bamburör. Mitt ute på havet dog knattret från den lilla motorn – motorstopp! Räddningsutrustningen ombord var en paddel...den var dock inte till någon stor nytta när vinden och vågorna tog i lite. Sydkinesiska havet närmade sig! Som tur var dök några fiskare upp. De erbjöds sig att bogsera båten när de hade fiskat färdigt för dagen – eller på en gång mot en liten ersättning. Det överkomliga prisläget var inte till nackdel den här gången heller!

Varaner och öppna hav till trots - till påsk blir det nog en ny resa!

Filippinsk taxi

Vy från hotellrestaurangen

En av destinationerna för en ”island-hopping”

Marlin inbakad i bananblad

Lunch med familjen på stranden

Jeepney – lokalbuss och alltransport

Storfiskare på väg mot Sydkinesiska havet...

Övergiven

FAKTA OM FILIPPINERNA

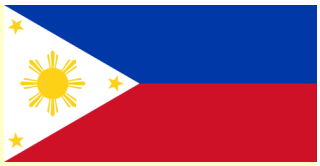

Statsskick: republik
Huvudstaden: Manilla
Största staden: Quezon City
Språk: Filipino, Engelska **Yta**: 300 000 km²
President: Benigno Aquino III
Valuta: Filippinsk peso
Telefon: +63 **Befolkningsmängd:** 94 013 200
Nationaldag: 4juli
Priser: En middag kostar ungefär 100 SEK.

En av fiskebyarna

NR 4 KRYSSLÖSNING

S	K	R	O	T	B	I	L

Vinnare av kryss nr 4 är:

1: pris **Linda Haglund** ÅKC
2: pris **Mikael Mattsson** ÅKC

Grattis! Ni kan hämta erat pris på fackexpeditionen i Röda Villan.

MUMSBITAR

Banankaka med choklad

Du behöver:

2 dl vetemjöl (120 g)
1 tsk bakpulver
1/2 tsk malen kardemumma
1 msk cointreau (kan uteslutas)
2 dl råsocker (160 g)
1/2 dl crème fraiche
200 g mörk choklad
3/4 dl grahamsmjöl (40 g)
1/2 dl sesamfrön (40 g)
100 g smör
2 ägg
2 msk honung (50 g)
2 bananer (ca 160 g)
1 krm vaniljpulver

Se till att smöret är rumsvarmt och att äggen också är rumsvarma. Smöra en rund form med löstagbar kant, 26-28 cm. Rör samman smör, socker, honung, cointreau och crème fraiche. Rör ner äggen ett och ett. Hacka chokladen grovt. Blanda samman vete- och grahamsmjöl med kardemumma, vanilj, bakpulver och sesamfrön i en bunke. Mosa nu bananerna noga och rör ner i smör och äggblandningen. Rör ner chokladen. Blanda till sist ner mjölblandningen och rör tills allt är väl blandat. Grädda kakan i 175 grader i 25-30 minuter. Låt kakan svalna i formen. Om du vill: Dekorera genom att pensla kanten med smält choklad. Strö över lite sesamfrön. Servera kakan rumsvarm, som den är eller med glass eller grädde.

KALENDARIUM 2012/2013

Styr	Styrelsemöte
AVD	Avdelningsmöte
KO	Kontaktombud
HKO	Huvudkontaktombud

STYR	AVD	KO-träff	HKO-träff	Anmärkningar	Tid
	11 december				
16 januari	**23 januari**		**25 januari**		
13 februari	**20 februari**	**15 februari**		Distriktsmöte	06-07 feb
13 mars	**21 mars**			Årsmöte	21 mars
10 april			**12 april**	Distriktsmöte	15-16 april

KRYSSET BÖRJE NORDSTRÖM

Dags för ett nytt kryss. Du behöver inte lämna in hela krysset när du löst det. De bokstäver som hamnat i de tonade rutorna bildar ett ”lösenord”.
Lämna in detta lösenord tillsammans med ditt anst-nr, namn och avd. så deltar du i dragningen.
Du kan även maila lösenordet till oss :

avd.68@holmenpaper.com

Bland de inlämnade rätta svar kommer vi lotta ut:

1: pris 2 st trisslotter
2: pris 1 st trisslotter

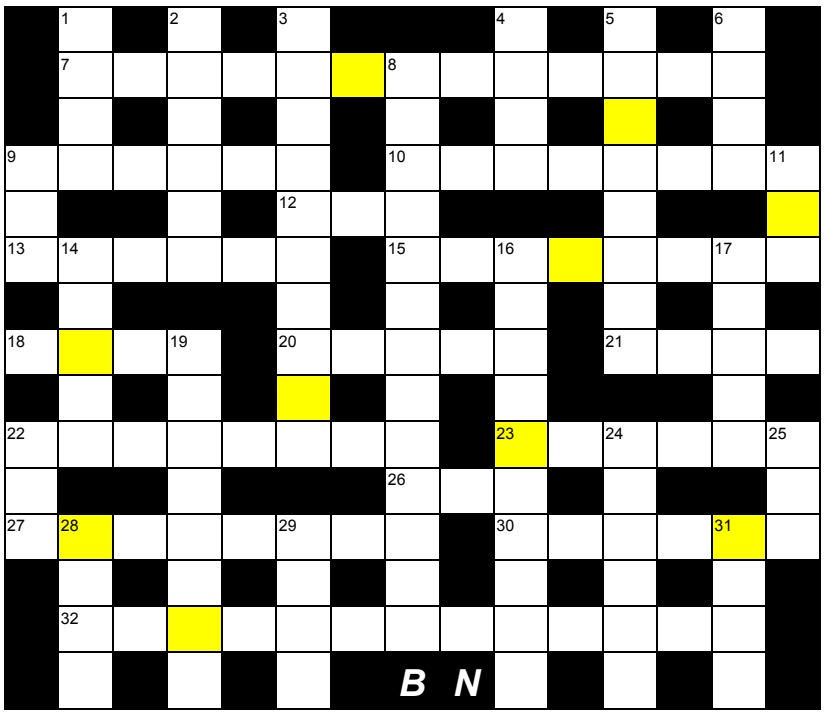

Vågrätt

7. Kan starta den 27 dec
9. Liten orkester
10. Grunkor
12. Ljudretur
13. Pocahontas
15. Präriestat med Bruce-anknytning
16. Kan julen om ”Anders slaskar”
18. Tor, Oden med flera
20. Knapp med krökt pil
21. Illvillig
22. Utmattade
23. Knega
24. Läxa
26. Mäts med kronometer
27. Bör allmän plats vara
29. Oavhängig
30. Vilda fester
31. Pronomen

Lodrätt

1. Kondens
2. Arena i Göteborg
3. Försvann i Ungern 1945
4. Ibland på nålar
5. Kan man dansa
6. Lång(-varig) statsminister
8. Med röda fanor i täten
9. Skal
11. Äts ofta sillar
14. Heter tomtens söner
16. Mördades i Palestina 1948
17. Klumpeduns
19. Farlig fälla efter storm
22. Tony Rickardsson
24. Viktig stad i Colombia
25. Stillsam Bach-låt
28. Betvinga
29. Inta Java
31. Anses kufar vara

Borta från jobbet?

Hitta dina glömda pengar här!

Facket försäkrar

www.lo.se

LAYOUT: Pappers avd 68
FRAMSIDA: Aleksandar Srndovic
BAKSIDA: Aleksandar Srndovic
NÄSTA NR: Februari 2013

ANSVARIG UTGIVARE :
Aleksandar Srndovic

REDAKTIONEN:
Anders Lidén
Erik Asteving
Ulrika Enlund
Stefan Pettersson
Mikael Holmberg

KONTAKT: Pappers avd 68
Tyskavägen 1
763 81 Hallstavik
0175 26 390
www.avd68.com